

Kirke, som fortrinsviis skaffer ham Plads paa Kirkegaarden. Det ærede Medlem synes at ville paastaae, at dengang denne Lov blev affattet, fandtes der ikke Forhold af den Natur, der svarede til de nuværende Kirkeeieres; men der fandtes netop saadanne Forhold, og de ere betegnede i Loven. Artikel 4 i samme Capitel siger: „De, som nyde Jus Patronatus, og Kirkens Indkomme oppebære og nyde“ — hvad gjøre de nuværende Kirkeiere Andet, end oppebære og nyde Kirkens Indtægter? — „maa ei lade Kirkerne forfalde, saafremt de saadan Jus, eller Benaadning, fremdeles beholde ville. Veder Patronus og den, som til Kirkens Indkomst er berettiget, Kirken forfalde, og ikke raader Bod paa hvis Mangel, som han af Superintendenten advares om“, — naar Superintendenten altsaa siger, her er ikke Plads til Sognebeboerne, som søge Kirken — med Hensyn til Menighedensmedlemmerne kan det være tvivlsomt — skaf derfor Plads til dem, saa har den Vedkommende at skaffe Plads, eller hvad liden han, isald han ikke skaffer dem Plads? Artiklen siger med Hensyn dertil: „da bør han, eller hans Arvinger, at erstatte Kirken Oppebørselen til dens Reparation, og Kirken selv siden sine Indkomme beholde til godt Regnskab under dens Tilsyn, som Kongen dertil forordner.“ Superintendenten siger altsaa simpelthen til Kirkeeieren, at der skal staffles Plads, og naar Kirkeeieren ikke gjør det, saa maa han ikke alene betale det Forsømte, men han mister tillige hele Indtægten, som lægges til Kirken under Kongens Bestyrelse eller den Bærges Bestyrelse, Kongen sætter dertil, og det er aldeles ikke forudsat, at Spørgsmaalet kan blive forelagt Domstolene til Afgjørelse. Det, der maa skee kan blive Gjenstand for Domstolens Paakjendelse, er alene, om der er Plads eller ikke, men slet intet Andet (En Stemme: Jo!). Der kan ikke blive undersøgt Andet med Hensyn til Superintendentens Bud, og Superintendenten er her den høieste Instants, og den hele Eiendomsret falder bort ligeoverfor den; thi førend her er givet Eiendomsret, skal først Noget være fuldbyrdet, saa at det Skjøde, som gives, kun giver Skjøde paa det, som bliver tilovers, efterat dette er fuldbyrdet; de Anskaffelser, der ere gjorte af denne Tiende,

ere kun Hazardcontracter, afsluttede om Indtægten af Kirken imod at overtage de Forpligtelser, som den almindelige Lovgivning paalægger ligeoverfor Kirken; i alle saadanne Tilfælde, hvor det ikke ligefrem er sagt, at den Paagjældende er undtaget fra de Forpligtelser, som Loven paalægger i Henseende til Kirken, staaer han ikke anderledes end som en Kirkeværg, altsaa forpligtet til at tjene Kirken i denne Retning; han skal holde den vedlige efter Superintendentens Forlangende og saa beholde Resten af Tienden — hvis der bliver nogen. Dersom en Kirkeeier finder, at Forpligtelsen bliver ham for byrdefuld, saa er det endda et Spørgsmaal, om han kan fralægge sig den ved at afgive Tienden; jeg troer, at den ærede Minister var for mild, naar han udtalte, at den Paagjældende kunde levere Tienden tilbage til Kirken og trække sig ud af Forholdet; jeg troer, at naar man vilde gaae meget strengt tilværks, kunde man sige til ham: Du har engang sluttet Contract om Kirketienden og den Forpligtelse som dermed følger, Du skal blive ved den; — men jeg har fra Begyndelsen af Sagen sagt, at dette under nærværende Omstændigheder vilde være overordentlig trykkende, fordi der er traadt Misforstaaelser imellem, hvorved Spørgsmaalet kan fortolkes paa anden Maade. Rigtigt skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, hvad Ministeren uden tvivl har meent derved, at Kongen ikke folgte sin Souverainet over Kirkerne, da han folgte den enkelte Kirke; han har uden tvivl derved meent, at den Art Salg havde under den souveraine Regjering ikke anden Betydning, end dersom den souveraine Konge fandt, at det ikke havde været rigtigt paa denne Maade at omgaaes med Kirkens Midler; kunde han tage dem tilbage; hvorledes der da blev at forholde med Kjøbesummen, vilde blive et andet Spørgsmaal; men den absolute Konge, og altsaa nu den lovgivende Magt, maa kunne træde imellem — dette er hele den danske Statsrets inderste Kjerne efter 1660, den er ved mange Leiligheder bleven gjort gjældende mod mægtige og høitstaaende Mænd ligesom ogsaa imod Almuesmænd; naar den er bleven anvendt imod Almuesmænd, har man fundet det billigt, men naar man har villet ramme mægtige og høit-